

Rinodina fimbriata

Sjökrimmerlav

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Caliciales*, **Familj:** *Physciaceae*, **Släkte:** *Rinodina* (krimmerlavar), **Art:** *Rinodina fimbriata* - sjökrimmerlav Körb. **Synonymer:** *Rinodina exigua* v. *inundata* Blomb. ex Th.Fr.

Kännetecken

Sjökrimmerlaven är en skorplav med tjock, areolerad, ljusgrå-ljusbrun bål och svart förbål. Apothecierna är insänkta i bålen, har en brun-svart disk utan tydlig apotheciekant och påminner om de hos en gråstenslav *Aspicilia*. Sporerna är av *Mischoblastia*-typ med starkt förtjockade sporväggar i ändarna.

Utbredning och status

Sjökrimmerlav är en sällsynt lav i hela Europa och i Sverige är den känd bara från Skåne, Halland, Dalsland, Närke och Värmland (Nordin m.fl. 2011). Totalt är åtminstone sju lokaler kända men bara två av dem är aktuella, båda i Halland (Arup 2006). Det är sannolikt att arten har minskat. Sjökrimmerlav saknas i Danmark men är rapporterad från Norge och Finland. I Finland är den rödlistad (Kunskapsbrist DD, Jääskeläinen m.fl. 2010). Utanför Fennoskandia är arten känd från några få lokaler i Centraleuropa och på Brittiska öarna (Mayrhofer & Moberg 2002).

Ekologi

Sjökrimmerlaven växer på tidvis överspolad silikatsten på sjöstränder och i stenar i bäckar och åar, en ekologi som i Sverige är unik i släktet krimmerlavar *Rinodina*.

Hot

Populationen är liten vilket innebär en risk för att arten ska försvinna p.g.a. slumpfaktorer. Orsaken till att arten är så sällsynt är oklar men flera arter i släktet krimmerlavar *Rinodina* uppvisar detta mönster med en pågående populationsminskning. Många sjöar och vattendrag är reglerade och det förändrar vattenflödet, vilket i sin tur missgynnar många arter i strandkanten. Detta i kombination med föroreningar eller övergödning utgör potentiella hot.

Åtgärder

Både de aktuella lokalerna i Halland ligger i naturreservat, men skötsel föreskrifterna behöver anpassas så att de gynnar sjökrimmerlaven. Arten bör eftersökas ytterligare på lämpliga lokaler.

Litteratur

Arup, U. 2006. *Mark- och stenlevande lavar i naturskyddade områden i Hallands län*. Meddelande 2006: 5. Länsstyrelsen Hallands län.

Jääskeläinen, K., Pykälä, J. Rämä, H., Vitikainen, O., Haikonen, V., Högnabba, F., Lommi S. & Puolasmaa, A. 2010. Lichens. I: Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (red.). *The 2010 Red List of Finnish Species*. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. sid. 278-310.

Mayrhofer, H. & Moberg, R. 2002. Rinodina. *Nordic Lichen Flora 2*: 41-69. Uddevalla.

Nordin, A., Moberg, R., Tønsberg, T., Vitikainen, O., Dalsätt, Å., Myrdal, M., Snitting, D & Ekman, S. 2011. *Santesson's Checklist of Fennoscandian Lichen-forming and Lichenicolous Fungi*. Evolutionsmuseet, Uppsala universitet. [<http://www.evolutionsmuseet.uu.se/databaser/>]. [uttag 2016-11-15]

Författare

Ulf Arup